

PRAKSISOVERSIGT · FAMILIE- & PRIVATDOKUMENTER

Testamente

Rådighed over arven inden for tvangsarvens grænser – notartestamente, friarv og de dispositioner der holder i skifteretten

Version 1 · Opdateret 21. jul. 2026 · 21 afgørelser · 2002-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Et testamente er en ensidig, formbunden dødsdisposition, hvor testator bestemmer, hvem der skal arve, og på hvilke vilkår. Uden testamente fordeles arven efter arvelovens legale arveorden: børn og fjernere livsarvinger, dernæst forældre og deres børn, dernæst bedsteforældre og deres børn – og en efterlevende ægtefælle, hvis der er en. Ugifte samlevende arver derimod intet efter loven, uanset hvor længe de har boet sammen.

Parterne er testator (den, der opretter) og de begunstigede – arvinger (der arver en brøkdel af boet) og legatarer (der får en bestemt genstand eller et bestemt beløb). Ved siden af står de tvangsarvinger, hvis krav testator **ikke** kan disponere over: livsarvinger efter [arvelovens § 5, stk. 1](#) og en ægtefælle. Notaren ved byretten er ikke part, men den myndighed, der giver testamentet dets praktisk uanfægtelige bevisværdi efter [§ 63](#).

Oversigten er ordnet sådan: først hvornår et testamente er påkrævet i praksis (aldrig retligt, men ofte afgørende), dernæst en checkliste over hvad dokumentet skal indeholde og opfylde, så de typiske fejl med deres konsekvens – og til sidst uddybende afsnit om tvangsarv og friarv, om de fire gyldighedsformer, om særeje og båndlæggelse, om ægtefællers og samlevendes stilling og endelig om anfægtelse, tilbagekaldelse og hvad skifteretterne faktisk lægger vægt på.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Tvangsarven udgør kun en fjerdedel: en fjerdedel af en livsarvings arvelod og en fjerdedel af ægtefællens arvelod er tvangsarv, jf. arvelovens § 5, stk. 1, og [§ 10](#) – resten (typisk 75 % af boet) er friarv, som testator kan fordele frit.
- 02** Der kan ikke ved testamente rådes over tvangsarv, medmindre det er hjemlet ved lov, jf. [§ 50, stk. 1](#) – men der er lovhjemlede undtagelser, bl.a. beløbsbegrænsning, kontant udbetaling og båndlæggelse.
- 03** Hvert barns arvelod kan beløbsbegrænses til 1.000.000 kr., som indeksreguleres og i 2026 udgør **1.580.000 kr.** – men begrænsningen skal fremgå UDTRYKKELIGT af testamentet; »mest muligt«/»mindst muligt« er efter forarbejderne ikke nok.
- 04** Notartestamentet efter § 63 er i praksis uangribeligt: notarens påtegning er bevis for det attesterede, medmindre særlige omstændigheder giver grund til at betvivle den, jf. [§ 70](#) – mens bevisbyrden ved vidnetestamente ligger hos den, der påberåber sig testamentet, jf. [§ 71](#).

- 05** Et vidnetestamente efter § 64 kræver to samtidigt tilstedeværende, myndige vidner, der ved, at de bevidner et testamente – og som hverken må være begunstiget, nærstående til en begunstiget eller på anden måde inhabile.
- 06** Nødtestamente efter § 65 kan oprettes på enhver måde, men bortfalder automatisk, når der i 3 måneder ikke har været nogen hindring for at oprette notar- eller vidnetestamente.
- 07** En bestemmelse om, at arven skal være modtagerens fuldstændige særeje eller kombinationssæreje, kan kun træffes ved testamente og kan ikke fraviges af arvingen selv, jf. ægtefællelovens § 23 – uden klausulen indgår arven i arvingens bodeling ved skilsmisse.
- 08** Testamentet er ugyldigt, hvis testator manglede evnen til fornuftmæssigt at råde ved oprettelsen (§ 74), eller hvis bestemmelsen er fremkaldt ved tvang, svig eller udnyttelse af testators svaghedstilstand (§ 75).

§ 1 Hvornår er dokumentet påkrævet?

Aldrig lovpligtigt. Der findes ingen bestemmelse i dansk ret, der pålægger nogen at oprette testamente. Dør man uden, fordeles boet efter [arvelovens §§ 1-3](#) (livsarvinger, forældrelinjen, bedsteforældrelinjen) og efter § 9, hvorefter ægtefællen arver halvdelen ved siden af livsarvinger og det hele, hvis der ingen livsarvinger er. Er der hverken legale arvinger eller testamente, tilfalder formuen staten, jf. § 95, stk. 1.

Betinget nødvendigt – situationer hvor fravær af testamente får reelle konsekvenser:

- **Ugifte samlevende.** Samlevende har ingen legal arveret overhovedet. Ønsker parterne at arve hinanden, kan det kun ske ved testamente – og vil de arve *som ægtefæller*, kræver det et udvidet samlevertestamente efter § 87, som kun er gyldigt, hvis parterne kunne have giftet sig, ikke har oprettet et tilsvarende testamente med en anden, og ved førstafdødes død boede sammen og enten havde/ventede fælles barn eller havde boet sammen i 2 år, jf. § 88. Uden testamente arver samleveren nul; med testamente, men uden 2 års fælles bopæl, koster arven 25 % tillægsboafgift oveni de 15 %, jf. [boafgiftslovens § 1, stk. 2, nr. 4](#).
- **Barnløse par og enlige.** Uden livsarvinger arver ægtefællen alene – men uden ægtefælle går arven til forældre, søskende, nevøer/niecer eller i sidste ende staten. Skal en ven, en plejesøn eller en velgørende organisation arve, kræver det testamente.
- **Sammenbragte familier og særbørn.** Skal fælles bolig, virksomhed eller en bestemt kapital sikres til den længstlevende eller til bestemte børn, kan det kun ske ved testamente inden for friarvens grænser.
- **Erhvervsdrivende og ejere af unoterede kapitalandele.** Skal en bestemt arving overtage virksomheden, kræver det en testamentarisk bestemmelse – også for at give arvingen ret til at overtage bestemte aktiver til vurderingsbeløbet, jf. § 50, stk. 2.
- **Ønske om særeje for arven.** En bestemmelse om, at arven skal være modtagerens særeje, kan efter [ægtefællelovens § 23, stk. 3](#) kun træffes ved testamente. Arvingen kan ikke selv skabe den beskyttelse bagefter uden ægtefællens medvirken.
- **Forældre til mindreårige.** Ønsket om, hvem der bør have forældremyndigheden, tilkendes gives efter [forældreansvarslovens § 16](#) – typisk i eller sammen med testamentet.

Automatisk bortfald man skal kende. Et testamente til fordel for en ægtefælle anses som tilbagekaldt ved separation og skilsmisse, og et testamente til fordel for en samlever anses som tilbagekaldt, hvis samlivet ophører på grund af uoverensstemmelser, jf. § 67, stk. 2 og 3. Et udvidet samlevertestamente bortfalder helt, hvis parterne gifter sig med hinanden – eller hvis den ene gifter sig med en anden.

Alders- og habilitetsgrænse. Testamente kan oprettes af den, der er fyldt 18 år eller har indgået ægteskab; 15-årige kan testere over det, de selv råder over, jf. § 62.

§ 2 Det skal dokumentet indeholde

1. Testator skal ved oprettelsen være fyldt 18 år eller have indgået ægteskab (15-årige kun for egne selverhvervede midler) og være i stand til fornuftmæssigt at råde over sine ejendele. (*Arveloven § 62, stk. 1*)
2. Testamentet skal være skriftligt og enten underskrives eller vedkendes for en notar (notartestamente) eller under samtidig tilstedeværelse af to vidner (vidnetestamente). Ved notarialforretningen skal opretteren dokumentere sin identitet og sit personnummer. (*Arveloven § 63, stk. 1*)
3. Ved notartestamente skal notarens påtegning indeholde erklæring om testators identitet, om testator er i stand til fornuftmæssigt at oprette testamente, hvem der var til stede, og andre omstændigheder af betydning for gyldigheden. (*Arveloven § 63, stk. 2*)
4. Ved vidnetestamente skal begge vidner være fyldt 18 år, forstå vidnebekræftelsens betydning og må ikke være begunstiget, nærstående til en begunstiget eller i øvrigt inhabile. Vidnerne bør påtegne dokumentet med stilling, bopæl, tid og sted samt erklæring om testators fornuftmæssighed. (*Arveloven § 64, stk. 3*)
5. Testamentet bør indeholde en udtrykkelig tilbagekaldelse af tidligere testamenter og kodificiller. Tilbagekaldelse og ændring skal under alle omstændigheder ske i overensstemmelse med reglerne om oprettelse af testamente. (*Arveloven § 67, stk. 1*)
6. Arvefordelingen skal angive, hvem der arver hvilke brøkdeler, og hvem der modtager legater – og skal respektere tvangsarven, som der ikke kan rådes over ved testamente, medmindre det er hjemlet ved lov. (*Arveloven § 50, stk. 1*)
7. Ønskes hvert barns arvelod beløbsbegrænset, skal begrænsningen fremgå udtrykkeligt med beløbet (1.000.000 kr., reguleret til 1.580.000 kr. i 2026). Formuleringer om at nogen skal arve »mest muligt« eller »mindst muligt« udgør ikke en beløbsbegrænsning. (*Arveloven § 5, stk. 2*)
8. Skal arven være modtagerens særeje (fuldstændigt særeje, skilsmissesæreje eller kombinationssæreje), skal bestemmelsen træffes i testamentet – og det bør angives, om modtageren og dennes ægtefælle må ændre den. (*Ægtefælleloven § 23, stk. 3*)
9. Ønskes arven båndlagt, skal det fremgå af testamentet. Tvangsarv kan kun båndlægges indtil livsarvingen fylder 25 år, mens friarv kan båndlægges uden aldersgrænse; vilkår om forvaltningsafdeling og udbetaling bør angives. (*Arveloven § 53, stk. 1*)
10. Testamentet bør angive subsidiaire arvinger og eventuel successionsrækkefølge – hvem der arver, hvis en indsat arving dør før testator. Uden bestemmelse tilkommer arveret kun den, der lever ved arveladerens død. (*Arveloven § 94, stk. 1*)
11. Sædvanligt indbo og personlige effekter kan fordeles i et indbotestamente – en dateret og underskrevet erklæring fra testator, som hverken kræver notar eller vidner. (*Arveloven § 66, stk. 1*)

12. Ønskes boet behandlet ved en bestemt bobestyrer, skal det bestemmes i testamentet; skifteretten udleverer da boet til denne, medmindre en af undtagelserne foreligger. (*Dødsboskifteloven § 38, stk. 1*)

LOV

Arveloven § 5, stk. 2

Arveloven § 50, stk. 1

Arveloven § 53, stk. 1

Arveloven § 62, stk. 1

Arveloven § 63, stk. 1, 2

Arveloven § 64, stk. 3

Arveloven § 66, stk. 1

Arveloven § 67, stk. 1

Arveloven § 94, stk. 1

Dødsboskifteloven § 38, stk. 1

Ægtefælleloven § 23, stk. 3

§ 3 Tvangsarv, friarv og hvor langt testationsretten rækker

Testationsretten er stor, men ikke ubegrænset. Regnestykket er enkelt: efterlader arveladeren sig både ægtefælle og livsarvinger, tager ægtefællen halvdelen og livsarvingerne halvdelen. Af hver af de to halvdele er en fjerdedel tvangsarv (arvelovens § 5, stk. 1, og § 10). Tvangsarven udgør dermed samlet 25 % af boet, og de resterende 75 % – friarven – kan fordeles helt frit. Efterlader arveladeren sig kun livsarvinger, er tvangsarven ligeledes en fjerdedel af boet; efterlader man sig hverken ægtefælle eller livsarvinger, er der slet ingen tvangsarv, og hele boet er friarv.

Udgangspunktet i § 50, stk. 1 er, at der ikke kan rådes over tvangsarv ved testamente. Loven åbner dog fem lovhjemlede indgreb, som netop er dem, et gennemarbejdet testamente udnytter: **beløbsbegrænsning** af hvert barns arvelod til 1.000.000 kr. (i 2026 **1.580.000 kr.**, jf. [Bekendtgørelse nr. 1416 af 24. november 2025 om regulering af beløb i henhold til arveloven](#)); **kontant udbetaling** af tvangsarven, så en virksomhed eller ejendom ikke skal opdeles; **ret eller fortrinsret** for en livsarving til at overtage bestemte aktiver til vurderingsbeløbet mod kontant udligning; **anvisning af dækningskilde**, dvs. om tvangsarven skal dækkes af delingsformuen eller af særejet; og **båndlæggelse** af tvangsarv indtil det 25. år. Dertil kommer den snævre adgang efter § 51 til at bestemme, hvem tvangsarven skal tilfalde, hvis livsarvingen dør før det fyldte 18. år, og den administrative dispensationsordning i § 52 for varigt inhabile tvangsarvinger.

Er man gift, gælder yderligere en rådighedsbegrænsning: en ægtefælle kan efter § 91 kun med den anden ægtefælles samtykke testere over familiens bolig, indbo i det fælles hjem, den anden ægtefælles arbejdsredskaber og et motorkøretøj, den anden har brugt. Over eget fuldstændigt særeje kan der derimod frit testes over enkelte genstande efter § 90. Endelig kan testamentet ikke sætte ægtefællens ret til suppleringsarv efter § 11, stk. 2 – 950.000 kr. i 2026 – ud af kraft; se nærmere i [oversigten om ægtefælleudlæg og suppleringsarv](#) og i [oversigten om den legale arveorden og tvangsarv](#).

LOV

Arveloven § 5, stk. 1

Arveloven § 10

Arveloven § 11, stk. 2

Arveloven § 50, stk. 2

Arveloven § 91

§ 4 De fire gyldighedsformer: notar, vidner, nødstilfælde og indbo

Formkravene er absolutte. Et testamente er ugyldigt, hvis testator ikke opfyldte betingelserne i § 62, eller hvis dokumentet ikke opfylder kravene i § 63, stk. 1, § 64, stk. 1-3, eller § 66, jf. § 69. Der er ingen mellemvej og ingen mulighed for at reparere et formløst dokument efter dødsfaldet.

Notartestamentet er hovedvejen. Testamentet underskrives eller vedkendes for notaren ved byretten, som påtegner det med erklæring om identitet, om testators evne til fornuftmæssigt at oprette testamente, og om hvem der var til stede. Opretteren skal godtgøre sin identitet med pas eller kørekort og dokumentere sit personnummer, jf. [notarialbekendtgørelsens § 7](#). Notarialforretningen koster 300 kr. i retsafgift, jf. [retsafgiftslovens § 33](#). Efter anmodning opbevares en genpart på dommerkontoret, jf. [notarialbekendtgørelsens § 14](#), og testamentet indberettes og registreres i **Centralregistret for Testamenter**, som føres ved Tinglysningsretten, jf. [§ 18](#). Skifteretten slår automatisk op i registret ved dødsfald – det er den praktiske grund til, at notartestamentet stort set aldrig går tabt. Notarens påtegning er efter [§ 70](#) bevis for det attesterede, medmindre særlige omstændigheder giver grund til at betvivle den; derfor er notartestamentet i praksis meget vanskeligt at anfægte.

Vidnetestamentet efter [§ 64](#) er ligeværdigt i gyldighed, men ikke i bevisstyrke. To vidner skal være samtidigt til stede ved testators underskrift eller vedkendelse, skal skrive deres navne straks efter, skal være der efter testators ønske og skal vide, at de bevidner et testamente. Vidnerne skal være fyldt 18 år og må ikke være begunstiget, nærstående til en begunstiget, tilknyttet en begunstiget institution eller i øvrigt inhabile – bobestyrerhvervet diskvalificerer derimod ikke. Rejses der indsigelse, skal den, der påberåber sig testamentet, godtgøre gyldig oprettelse, jf. [§ 71](#); vidnernes påtegning anses dog som bevis, medmindre særlige omstændigheder giver grund til tvivl.

Nødtestamentet efter [§ 65](#) kan oprettes på enhver måde – mundtligt, håndskrevet, indtalt – men kun af den, der på grund af sygdom eller andet nødstilfælde er *forhindret* i at bruge de to ordinære former, og det er ugyldigt, hvis det ikke kan anses for sikkert, at det er udtryk for testators beslutning, eller hvis testator ikke var i stand til fornuftmæssigt at oprette det, jf. [§ 72](#). Skifteretspraksis er streng: i SKS-855/2015-KOL blev et tresiders håndskrevet dokument forkastet, fordi afdøde – som havde fortalt både broderen og bekendte om det og levede endnu 13 dage – også havde kunnet tilkalde vidner eller en notar.

Indbotestamentet efter [§ 66](#) er den lette undtagelse: bestemmelse om, hvem der skal arve sædvanligt indbo og personlige effekter, kan træffes ved en dateret og underskrevet erklæring uden notar og uden vidner. Er modtageren i forvejen arving, gælder begunstigelsen som en fortrinsret til at overtage genstandene inden for arvelodden til vurderingsbeløbet, medmindre andet fremgår.

Endelig kan testamentet – eller en særskilt tilkendegivelse for notaren – indeholde et **børnetestamente** om, hvem der bør have forældremyndigheden efter forældreansvarslovens [§ 16](#); det registreres i samme centralregister. Ønsker om begravelse eller ligbrænding og om kirkelig eller borgerlig begravelseshandling er derimod ikke testamentariske dispositioner, men skal efterkommes efter [begravelseslovens § 8, stk. 1 og 2](#) – og bør derfor stå et sted, de pårørende ser med det samme, ikke først når testamentet åbnes.

LOV	Arveoven § 66	Arveoven § 69	Arveoven § 70	Arveoven § 71, stk. 1
	Forældreansvarsloven § 16	Notarialbekendtgørelsen § 18	Retsafgiftsloven § 33	

PRAKSIS	Landsretten · Dom om gyldigheden af nødtestamente	24.01.2019
	Byretten · Sag om arvingens retlige interesse til at anfægte testamente afvist af Skifteretten	17.07.2024
	Byretten · Gyldighed af nødtestamente - Samlevers arveret	02.05.2018
	Byretten · Nødtestamente afvist - forsikringsydelse til nærmeste pårørende efter loven	18.01.2016

Særeje, båndlæggelse og de klausuler der beskytter arven efter modtagelsen

§ 5

Et testamente kan gøre mere end at pege på modtagere; det kan bestemme, *hvordan* arven skal ligge hos dem. Efter ægtefællelovens § 23 kan en arvelader træffe de samme særejebestemmelser, som ægtefæller kan aftale ved ægtepagt efter [ægtefællelovens § 12](#) – fuldstændigt særeje, skilsmisssæreje, kombinationssæreje, genstandssæreje, erhvervelsessæreje og brøkdelsæreje – dog ikke sumsæreje og sumdeling. Arveladeren kan også bestemme, at modtageren og dennes ægtefælle *må* ændre særejet, og fastsætte betingelser for det. Bestemmelsen skal træffes ved testamente, og arvingen kan ikke selv skabe beskyttelsen bagefter uden ægtefælless medvirken. Det er den enkleste og billigste beskyttelse af arven mod en fremtidig skilsmisse i næste generation.

Båndlæggelse går et skridt videre. Tvangsarv kan efter [§ 53, stk. 1](#) båndlægges, når arveladeren finder det bedst for livsarvingen – men kun indtil livsarvingen fylder 25 år. Friarv kan derimod båndlægges uden aldersgrænse, jf. [§ 61](#). Arven skal som udgangspunkt båndlægges i en godkendt forvaltningsafdeling, jf. [§ 54](#), og virkningen er, at arvingen ikke kan råde over kapitalen i levende live og at arvingens kreditorer ikke kan søge fyldestgørelse i den, jf. [§ 55](#). Båndlæggelsen er dog ikke absolut: Civilstyrelsen kan efter [§ 56](#) frigive arven, når det er en velfærdssag for arvingen, når arven er af ringe værdi, eller når båndlæggelsen åbenbart ikke længere tjener et rimeligt formål – netop den usikkerhed indgik i Viborg Byrets bedømmelse i BS-783/2006-VIB af, om en alternativ båndlæggelsesmodel ville have givet den sikkerhed, testator ønskede.

Et praktisk detaljepunkt, der ofte overses: båndlagt arv er efter [§ 58 skilsmisssæreje](#), ikke fuldstændigt særeje – og bliver først fuldstændigt særeje ved arvingens ægtefælles død. Det kan fraviges ved testamentet, og det bør det næsten altid, hvis formålet er reel beskyttelse.

Endelig kan testamentet pålægge arvingen en bestemt anvendelse af arven eller indskrænkninger i rådigheden. Sådanne bestemmelser er ikke evige: Civilstyrelsen kan efter [§ 92](#) tillade ændring, når særlige grunde taler for det, og lægger navnlig vægt på testationens formål, ændrede forhold, bestemmelsens gennemførlighed og hensynet til arvingen. Har testator indsat nogen til at påse overholdelsen, kan ændring som hovedregel ikke ske uden dennes samtykke.

LOV

[Arveloven § 53, stk. 1](#)[Arveloven § 58, stk. 1](#)[Arveloven § 61](#)[Arveloven § 92, stk. 1](#)[Ægtefælleloven § 12](#)[Ægtefælleloven § 23, stk. 1](#)

PRAKSIS Byretten · Sag om advokats erstatningsansvar for mangelfuld rådgivning om boafgift i testamente

10.09.2007

§ 6 Ægtefæller, samlevende og fælles testamenter

Ægtefællen har allerede uden testamente en stærk stilling: halvdelen af arven ved siden af livsarvinger, det hele uden livsarvinger, forlodsret til personlige genstande, suppleringsarv og fortrinsret til at overtage aktiver inden for arvelodden efter [§ 13](#). Uskiftet bo forudsætter ikke testamente – det følger af [§ 17](#) – men kræver samtykke fra førstafdødes særlivsarvinger, jf. [§ 18, stk. 1](#). Netop derfor er testamentet i sammenbragte familier ofte det instrument, der skal kompensere for, at uskiftet bo ikke er en realistisk mulighed.

Ugifte samlevende har som nævnt ingen legal arveret. Det udvidede samlevertestamente efter § 87 lader dem bestemme, at de helt eller delvis vil arve hinanden og arves, som var de ægtefæller. Efter forarbejderne indebærer det som udgangspunkt tilvalg af alle arvelovens regler om en længstlevende ægtefælles rettigheder – arv efter § 9, forlodsret og suppleringsarv efter § 11, fortrinsret efter § 13, svogerskabsarv og arvehenstand – medmindre andet fremgår. Parterne kan fravælge enkeltdele. Der er derimod tre hårde grænser: der kan ikke opnås uskiftet

bo eller andre virkninger, der forudsætter delingsformue (§ 87, stk. 2); samleverens arveret er **ikke** tvangsarv, fordi testamentet frit kan tilbagekaldes (§ 87, stk. 3); og testamentet bortfalder helt, hvis parterne gifter sig med hinanden, eller hvis den ene gifter sig med en anden, jf. § 89. Læs mere i [oversigten om samliv uden ægteskab](#).

Fælles og gensidige testamenter rejser de tvister, der oftest ender i skifteretten. Hovedreglen er, at en ensidig tilbagekaldelse af en fælles testamenterisk disposition kun er gyldig, hvis den meddeles den anden part, medmindre det af særlige grunde er udelukket, jf. § 80. I BS-3757/2022-ARH fandt skifteretten i Aarhus, at kravet er opfyldt, når meddelelsen er »kommet frem« – en e-mail sendt til ægtefællens adresse var nok, selv om hun bestred at have set den. I BS-5890/2024-VLR gik det modsat: landsretten tilsidesatte et vidnetestamente, fordi der ikke var ført bevis for, at meddelelsen om tilbagekaldelsen var modtaget.

En testator kan efter § 68 forpligte sig til ikke at oprette eller tilbagekalde et testamente. Erklæringen skal afgives i testamentsform – men praksis viser, at uigenkaldeligheden kan følge af sammenhængen: i SKS-428/1999-KOL og den stadfæstende landsretsdom i SKS-1452/2002-VLR blev et gensidigt notartestamente fra 1989 anset for uigenkaldeligt, selv om det ikke stod i selve testamentet, fordi det indgik i det økonomiske opgør ved parternes separation, og separationsaftalen udtrykkeligt henviste til et »uigenkaldeligt testamente«. Et senere vidnetestamente kunne derfor ikke omgøre det. Har ægtefæller ved fælles testamente truffet bestemmelse om fordelingen efter længstlevendes død, begrænser § 81 desuden længstlevendes testationsret, og § 83 giver adgang til omstødelse af gaver og begunstigelser, der står i misforhold til formuen.

LOV	ArveLoVen § 18, stk. 1	ArveLoVen § 68, stk. 1	ArveLoVen § 80	ArveLoVen § 81, stk. 2
	ArveLoVen § 87, stk. 1	ArveLoVen § 88, stk. 2		
PRAKSIS	Landsretten · Ugyldig Tilbagekaldelse af Fælles Testamente: Landsretten Tilsidesætter Vidnetestamente på Grund af Manglende Bevis for Modtagelse af Meddelelse			21.02.2025
	Landsretten · Landsrettens dom i sag om uigenkaldeligt testamente			30.09.2002
	Byretten · Enke tabte sag om tilbagekaldelse af testamente – E-mail anset for gyldig meddelelse			08.01.2024
	Byretten · Uigenkaldeligt Gensidigt Testamente Anset for Gyldigt Trods Senere Tilbagekaldelsesforsøg			21.05.2002

§ 7 Anfægtelse, fortolkning og hvad skifteretterne lægger vægt på

Indsigelse mod et testaments gyldighed kan rejses af enhver, som vil arve, hvis testamentet erklæres ugyldigt, jf. § 79. Det er ikke en formalitet: i BS-38308/2024-OLR stadfæstede Østre Landsret en afvisning, fordi den pågældende arvinges legale arv slet ikke ville blive påvirket af, at testamentet faldt – og i BS-63558/2023-GLO afviste skifteretten tilsvarende en indsigelse for manglende retlig interesse. Selve tvisten afgøres af skifteretten ved dom efter [dødsboskiftelovens § 89, stk. 1, nr. 1](#); se videre i [oversigten om dødsboskifte](#).

Ugyldighedsgrundene er fire. **Manglende testationshabilitet** efter § 74 – sindssygdom, svær demens, hæmmet psykisk udvikling, forbigående sindsforvirring eller lignende. Praksis viser, at diagnosen ikke i sig selv er nok: i BS-1487/2015-OLR fandt Østre Landsret en arveladers arveafkald gyldigt trods journalnotater om at hun var »dementielt præget«, fordi bevisførelsen viste, at hun havde den fornødne forståelse for netop den ukomplicerede disposition. **Utilbørlig påvirkning** efter § 75 – tvang, svig eller misbrug af testators manglende dømmekraft, svaghedstilstand eller afhængighed. **Fejlskrift og vildfarelse** efter § 76 og § 77 – herunder bristende forudsætninger, som Højesteret behandlede i sag 179/2014 om et testamente oprettet før testator indgik ægteskab og fik livsarvinger, og som var påberåbt i BS-15366/2022-OLR og

BS-5597/2019-BOR om ophævelsesægtepagter og efterfølgende testamentsfortolkning. Og endelig **åbenbart meningsløse dispositioner** efter § 78.

Fortolkningstvister fylder mindst lige så meget som gyldighedstvister. I SKS-1943/2011-ALB fandt retten det betænkeligt at lade udtrykket »mine børn« i en kodicil fra 1991 omfatte en ikke-adopteret sørdatter, selv om hun var navngivet i det tidligere testamente fra 1973 – kontakten var ophørt, og testator havde ikke præciseret kodicillen, da han blev gjort opmærksom på uklarheden. Lektien er, at arvinger bør identificeres med navn og cpr-nummer, ikke med slægtsbetegnelser.

Et testamente, der er formelt ugyldigt, er ikke altid uden virkning. Falder arven til staten, fordi der ingen legale arvinger er, kan Civilstyrelsen efter § 95, stk. 2 bestemme, at arven fordeles efter et *anfægteligt* testamente, hvis det må antages at være udtryk for afdødes sidste vilje – men Højesteret fastslog i BS-32672/2024-HJR, at retskravet først opstår ved afgørelsen, så ansøgeren skal være i live på det tidspunkt.

Afgiftssiden og rådgiveransvaret hører med til dokumentets kvalitet. Der betales 15 % boafgift, og 25 % tillægsboafgift af den del, der tilfalder andre end den nære kreds, mens arv til godkendte almenvelgørende og almennyttige fonde, foreninger og religiøse samfund er afgiftsfri efter [boafgiftslovens § 3, stk. 1, nr. 7](#), jf. stk. 2. Retten i Viborg fandt i BS-783/2006-VIB, at en advokat ikke levede op til sine forpligtelser ved at rådgive om et fællestestamente uden kendskab til boafgiftslovens regler (erstatning faldt dog på årsagsforbindelsen). Advokatnævnet har i en række kendelser pålagt bøder for interessekonflikt ved testamentskonciperings – ved samtidig bistand til en hospitalsindlagt testator og dennes samlever (2024-1420), ved manglende dokumentation for rådgivning om testamentskompetence kombineret med bobestyrerudpegning (2024-337), ved udfærdigelse af et testamente til fordel for en fond, advokaten selv var formand for (2024-2892, stadfæstet af Retten i Odense), og ved personlig tilknytning til arvingen via ægteskab (2025-2833). En advokat/værge fik bøde for at have bibragt klienten og de pårørende den opfattelse, at der forelå et testamente, som ikke fandtes (2024-2101).

Endelig grænsen til gaver: dispositioner, der først skal opfyldes efter giverens død, og gaver givet kort før døden på et tidspunkt, hvor døden var nært forestående og giveren var klar over det, behandles efter reglerne om testamente, jf. § 93 – og medregnes i boafgiftsgrundlaget, jf. Højesterets afgørelse i sag 21/2023. Se [oversigten om dødsgaver og dødslejegaver](#) og den generelle [arveretlige oversigt](#).

LOV	Arveloven § 74	Arveloven § 75	Arveloven § 77, stk. 1	Arveloven § 79
	Arveloven § 93, stk. 1	Boafgiftsloven § 3, stk. 1	Dødsboskifteloven § 89, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Statens afståelse af arv og betydningen af ansøgers død før afgørelsestidspunktet (Arveloven § 95)			21.05.2025
	Højesteret · Højesterets afgørelse om dødslejegaver og beregning af boafgift			20.10.2023
	Højesteret · Testamentes gyldighed ved efterfølgende ægteskab og livsarvinger – Spørgsmålet om bristende forudsætninger			22.10.2015
	Landsretten · Landsretten stadfæstede afvisning af indsigelse mod testamente, da arvingens legale arv ikke blev påvirket			12.05.2025
	Landsretten · Gyldighed af ophævelsesægtepagt – underskrift med ført hånd og testamente			22.05.2024
	Landsretten · Landsretten stadfæster byrettens dom i sag om gyldigheden af et arveafkald			22.12.2016
	Byretten · Sag om arvingens retlige interesse til at anfægte testamente afvist af Skifteretten			17.07.2024
	Byretten · Sag om gyldighed af ophævelsesægtepagt og testamentsfortolkning			08.04.2022
	Byretten · Sag om fortolkning af testamente: Betydningen af "mine børn"			01.12.2011
	Byretten · Sag om advokats erstatningsansvar for mangelfuld rådgivning om boafgift i testamente			10.09.2007

Advokatnævnet · Advokat idømt bøde og salærnedsættelse for interessekonflikt ved udfærdigelse af testamente til fordel for egen fond	25.06.2026
Advokatnævnet · Advokat og fast værge idømt bøde for tredje gang efter at have givet urigtige oplysninger om et testamente	19.11.2025
Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for interessekonflikt ved samtidig bistand til hospitalsindlagt testator og dennes samlever	31.10.2024
Advokatnævnet · Advokat pålagt bøde for manglende dokumentation for rådgivning om testationskompetence og for interessekonflikt ved bobestyrerudpegning i arvesag	28.06.2024

§ 8 Typiske faldgruber

»Mest muligt« er ikke en beløbsbegrænsning. Formuleringen om at ægtefællen eller samleveren skal arve »mest muligt«, og at børnene skal arve »mindst muligt«, begrænser arven til tvangsarven – men den aktiverer ikke beløbsgrænsen i arvelovens § 5, stk. 2. Det fremgår udtrykkeligt af lovforarbejderne, at en beløbsbegrænsning skal fremgå udtrykkeligt af testamentet, uanset om det er oprettet før eller efter arvelovens ikrafttræden. I et stort bo koster den manglende præcisering forskellen mellem 1.580.000 kr. pr. barn og en fjerdedel af hele arvelodden.

Testamentet blev aldrig opdateret efter skilsmisse, nyt ægteskab eller nye børn. Testamentet til fordel for en ægtefælle bortfalder ved separation og skilsmisse, men testamentet til fordel for f.eks. en tidligere svigerfamilie, en organisation eller et bestemt barn gør ikke. Omvendt kan et testamente, der blev oprettet før testator giftede sig og fik livsarvinger, kun bortfalde efter § 77 om bristende forudsætninger – og den vurdering er konkret og usikker; Højesteret tog netop stilling til den situation i sag 179/2014. Løsningen er at gennemgå testamentet ved enhver ændring i civilstand, familie eller formue, ikke at satse på § 77.

»Papirløse« der tror, de arver hinanden. Ugifte samlevende har ingen legal arveret, uanset fælles bolig, fælles børn og 30 års samliv. Uden testamente arver den efterladte samlever intet – boligen kan skulle sælges for at udbetale afdødes livsarvinger eller forældre. Selv med testamente falder arven bort, hvis betingelserne i arvelovens § 88 svigter (ingen fælles bopæl ved dødsfaldet, under 2 års samliv uden fælles barn), og har samlivet ikke været 2 år, udløses 25 % tillægsboafgift oven i de 15 % boafgift.

Vidnetestamentet der ikke kan bevises – eller aldrig bliver fundet. Rejses der indsigelse mod et vidnetestamente, skal den, der påberåber sig det, godtgøre, at det er gyldigt oprettet, jf. arvelovens § 71. Var vidnerne ikke samtidigt til stede, kendte de ikke til, at de bevidnede et testamente, eller er ét af dem beslægtet med en begunstiget, falder testamentet. Dertil kommer det praktiske: et vidnetestamente registreres ikke automatisk i Centralregistret for Testamenter, og et testamente i skrivebordsskuffen, som ingen finder, har ingen virkning.

Nødtestamentet der bortfalder – eller aldrig var nødvendigt. Nødtestamente efter arvelovens § 65 forudsætter, at testator på grund af sygdom eller andet nødstilfælde var *forhindret* i at oprette notar- eller vidnetestamente. Skifteretterne stiller reelle krav: kunne den syge udarbejde et flersidet håndskrevet dokument og tale med familien om det, kunne vedkommende også have tilkaldt to vidner – og nødtestamentet forkastes. Og selv et gyldigt nødtestamente bortfalder automatisk, når der i 3 måneder ikke har været nogen hindring.

Manglende særejeklausul – arven ryger i arvingens bodeling. Uden en testamentarisk særejebestemmelse er arv delingsformue hos modtageren og skal deles ved dennes skilsmisse. Beslutningen kan kun træffes af arveladeren og kun i testamentet, jf. ægtefællelovens § 23, stk. 3 – arvingen kan ikke skabe beskyttelsen bagefter

uden sin ægtefælles medvirken ved ægtepagt. Vær samtidig opmærksom på, at båndlagt arv efter § 58 kun er *skilsmisssæreje*, medmindre andet bestemmes ved testamentet.

Ensidig tilbagekaldelse af et gensidigt testamente uden meddelelse. En ensidig tilbagekaldelse af en fælles testamentarisk disposition er kun gyldig, hvis den meddeles den anden part, jf. § 80. Efter forarbejderne er meddelelsen givet, når den er »kommet frem« – men den, der tilbagekalder, bærer risikoen for at kunne bevise det, og skifteretspraksis viser både sager, hvor en e-mail var nok, og sager, hvor beviset for modtagelse svigtede og tilbagekaldelsen blev tilsidesat. Omvendt kan et testamente være gjort uigenkaldeligt efter § 68 – også når uigenkaldeligheden kun fremgår af en samtidig separationsaftale – og så kan det slet ikke tilbagekaldes.

Rådgiveren med egeninteresse og den glemte boafgift. Advokatnævnet har flere gange pålagt bøder for interessekonflikt, når en advokat koncipierer et testamente, der begunstiger en fond, advokaten selv er formand for, eller en arving, advokaten er beslægtet med via ægteskab – og har nedsat salæret som følge heraf. Tilsvarende er manglende rådgivning om boafgiftslovens regler blevet anset for en ansvarspådragende fejl. Vælg en rådgiver uden relation til de begunstigede, og få rådgivningen om afgiftsvirkningerne dokumenteret skriftligt.

§ 9 Relaterede dokumenter

- [Ægtepagt](#) – Aftalen om formueordningen i ægteskabet – særejeformer, gyldig tinglysning og pensionskompensation
- [Fremtidsfuldmagt](#) – Selvvalgt repræsentation før tab af handleevne – oprettelse, ikraftsættelse via Familieretshuset og fuldmægtigens pligter
- [Gavebrev](#) – Dokumentation af gaver – afgiftsfri bundbeløb, gaveanmeldelse, særejeklausuler og kreditorernes grænser
- [Samejeoverenskomst](#) – Aftalen når to eller flere ejer bolig sammen – ejerbrøk, hæftelse, exit og opløsning ved uenighed

REFERENCE Lovgrundlag

9 paragraffer

Arveoven § 5 stk. 1	Arveoven § 50 stk. 1
Arveoven § 63	Arveoven § 64
Arveoven § 65	Arveoven § 67
Arveoven § 74	Arveoven § 87
Ægtefælleoven § 23 stk. 3	

MATERIALE Citerede afgørelser

21 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

3

21.05.2025 Statens afståelse af arv og betydningen af ansøgers død før afgørelsestidspunktet (Arveloven § 95) 32672-2024

20.10.2023 Højesterets afgørelse om dødslejegaver og beregning af boafgift 21-2023

22.10.2015 Testamentes gyldighed ved efterfølgende ægteskab og livsarvinger – Spørgsmålet om bristende forudsætninger 179-2014

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS

6

12.05.2025 Landsretten stadfæstede afvisning af indsigelse mod testamente, da arvingens legale arv ikke blev påvirket 9956-11648

21.02.2025 Ugyldig Tilbagekaldelse af Fælles Testamente: Landsretten Tilsidesætter Vidnetestamente på Grund af Manglende Bevis for Modtagelse af Meddelelse 9702-11327

22.05.2024 Gyldighed af ophævelsesægtepagt – underskrift med ført hånd og testamente 6127-7341

24.01.2019 Dom om gyldigheden af nødtestamente 5923-7075

22.12.2016 Landsretten stadfæster byrettens dom i sag om gyldigheden af et arveafkald 5862-7002

30.09.2002 Landsrettens dom i sag om uigenkaldeligt testamente 5271-6329

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS

8

17.07.2024 Sag om arvingens retlige interesse til at anfægte testamente afvist af Skifteretten 9873-11552

08.01.2024 Enke tabte sag om tilbagekaldelse af testamente – E-mail anset for gyldig meddelelse 9688-11309

08.04.2022 Sag om gyldighed af ophævelsesægtepagt og testamentsfortolkning 2277-2713

02.05.2018 Gyldighed af nødtestamente - Samlevers arveret 5922-7074

18.01.2016 Nødtestamente afvist - forsikringsydelse til nærmeste pårørende efter loven 6691-8039

01.12.2011 Sag om fortolkning af testamente: Betydningen af "mine børn" 6789-8155

10.09.2007 Sag om advokats erstatningsansvar for mangelfuld rådgivning om boafgift i testamente 6479-7774

21.05.2002 Uigenkaldeligt Gensidigt Testamente Anset for Gyldigt Trods Senere Tilbagekaldelsesforsøg 5270-6328

ADVOKATNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

4

25.06.2026 Advokat idømt bøde og salærnedsættelse for interessekonflikt ved udfærdigelse af testamente til fordel for egen fond 2024-2892

19.11.2025 Advokat og fast værge idømt bøde for tredje gang efter at have givet urigtige oplysninger om et testamente 2024-2101

31.10.2024 Advokat idømt bøde for interessekonflikt ved samtidig bistand til hospitalsindlagt testator og dennes samlever 2024-1420

28.06.2024 Advokat pålagt bøde for manglende dokumentation for rådgivning om testationskompetence og for interessekonflikt ved bobestyrerudpegning i arvesag 2024-337